

Հարգելի տիկնայք և պարոնայք,

Գանձապետարան ուղղված վճարումների իրականացման հետ կապված իրավական ակտերով սահմանված պահանջները, ինչպես նաև հարկային բարեփոխումների հետ կապված ՀՀ կառավարության միջոցառումների ծրագրով սահմանված խնդիրների իրագործումը ապահովելու նպատակով, վճարահաշվարկային կազմակերպություններում եւ առևտրային բանկերում հաճախորդների սպասարկման գործընթացի վերաբերյալ հայտնում ենք.

1. Առևտրային բանկերի եւ Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից գանձապետարան ուղղված վճարումների ընդունման (հավաքագրման) եւ կատարման ժամանակ պահանջվում է.

1) Վճարում կատարելու հետ կապված հաճախորդին առաջարկվող տեխնիկածրագրային միջավայրում ապահովել համապատասխան դաշտերի առկայությունը՝ սպասարկվող հաճախորդի կողմից նշված վճարումների կատարման ժամանակ իրավական ակտերով պահանջվող տվյալների մուտքագրման (տվյալների հավաքագրման) համար: Գործող ընթացակարգերում կատարված հիմնական փոփոխությունները կապված են.

ա) Հարկ վճարողի հաշվառման համարի (ՀՎՀՀ) ճիշտ կիրառման եւ ստուգման հետ:

բ) Հանրային ծառայությունների համարանիշը (ՀԾՀ) կամ ՀԾՀ չստանալու մասին տեղեկանքի համարի պարտադիր կիրառման հետ:

գ) Վճարողի եւ Հիմնական պարտապանի տվյալների տարանջատում եւ կիրառում

դ) Վճարային տվյալներում Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների տվյալների տարանջատում, սպասարկված հաճախորդի տվյալներից:

ե) Գանձապետական հաշիվներին ուղղված վճարումների իրականացման ժամանակ վճարման հետ կապված տվյալների ճիշտ կիրառման նպատակով՝ «գանձապետական հաշիվների միասնական բազայի», «ՀՎՀՀ-ի տվյալների միասնական բազայի», հարկային եւ մաքսային տարածքային կոդերի եւ այլ տվյալների հետ համապատասխան ստուգման գործընթացի ներդրում եւ կիրառում:

2) Սպասարկվող յուրաքանչյուր հաճախորդի կողմից իրականացվող յուրաքանչյուր վճարման հետ կապված տվյալները մուտքագրվում եւ կատարվում են առանձն-առանձին: Սպասարկվող հաճախորդի(ների) վճարումները ամփոփ գումարով չեն կարող ընդունվել եւ փոխանցվել գանձապետական տարբեր հաշիվներին կամ մեկ հաշվի:

3) ՀՀ-ում գրանցված Իրավաբանական անձանց (այդ թվում՝ որպես հարկատու գրանցված անհատ ձեռնարկատերերի) հետ կապված վճարումների իրականացման ժամանակ, երբ տվյալ վճարողը (ինչպես նաեւ պարտավորություն ունեցող անձը, որը տարբերվում է վճարողից, այսուհետ՝ հիմնական պարտապան) հանդիսանում է Իրավաբանական անձ, պարտադիր պետք է առկա լինի եւ մուտքագրվի տվյալ վճարողի եւ հիմնական պարտապանի (երբ տարբերվում է վճարողից) Հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ):

- 4) Ֆիզիկական անձանց հետ կապված (ըստ «Հանրային ծառայությունների համարանիշի մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի) վճարումների իրականացման ժամանակ, երբ վճարողը (եւ/կամ հիմնական պարտապանը) հանդիսանում է Ֆիզիկական անձ, պարտադիր պետք է առկա լինի եւ մուտքագրվի տվյալ վճարողի եւ հիմնական պարտապանի (երբ տարբերվում է վճարողից) Հանրային ծառայությունների համարանիշը (ՀԾՀ) կամ ՀԾՀ չստանալու մասին տեղեկանքի համարը: Ընդ որում.

ա) ըստ «Փողերի լվացման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» ՀՀ օրենքի եւ դրա հիման վրա Կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերի, ինչպես նաեւ Կենտրոնական բանկի այլ իրավական ակտերի պահանջների՝ ՀՀ քաղաքացու անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները կարող են չլրացվել, եթե նշված է վերջիններիս ՀԾՀ-ն կամ ՀԾՀ չստանալու մասին տեղեկանքի համարը:

բ) Երբ վճարման գործընթացում հիմնական պարտապանը հանդիսանում է Ֆիզիկական անձ, որը մահացած է, ապա լրացվում է վերջինիս «մահվան վկայականի» հետ կապված տվյալները, այդ նպատակով սահմանված ցուցիչի միջոցով: Իսկ մահացած անձի ՀԾՀ-ի կամ ՀԾՀ չստանալու մասին տեղեկանքի համարի, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները չեն լրացվում:

գ) Մահացած Ֆիզիկական անձի վերաբերյալ տվյալները («մահվան վկայականի» տվյալները) չեն կարող լրացվել որպես վճարողի դաշտում նշվող տվյալներ:

- 5) Օտարերկրյա Ֆիզիկական անձանց հետ կապված վճարումների իրականացման ժամանակ, երբ վճարողը (եւ/կամ հիմնական պարտապանը) հանդիսանում է օտարերկրյա Ֆիզիկական անձ, պարտադիր պետք է առկա լինի եւ մուտքագրվի վերջիններիս անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները՝ ըստ «Փողերի լվացման եւ ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարի մասին» ՀՀ օրենքի եւ դրա հիման վրա Կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերի, ինչպես նաեւ Կենտրոնական բանկի այլ իրավական ակտերի պահանջների:

- 6) Այն դեպքում, երբ չի ներկայացվում եւ մուտքագրվում վճարողին (եւ/կամ հիմնական պարտապանին) նույնականացման համար տրված ՀՎՀՀ-ը, կամ ՀԾՀ-ի հետ կապված տվյալները, ինչպես նաեւ սահմանված դեպքերում անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները, ապա հաճախորդին սպասարկող բանկի եւ/կամ վճարահաշվարկային կազմակերպության կողմից տվյալ վճարումը պետք է մերժվի եւ չընդունվի կատարման:

- 7) Յուրաքանչյուր առետրային բանկ հաճախորդից վճարումը ընդունելու ժամանակ պետք է իրականացնի վճարողի (հիմնական պարտապանի) հետ կապված համապատասխան տվյալների համեմատում եւ ստուգում «միասնական շտեմարանների» տվյալների հետ, ըստ Կենտրոնական բանկի, ինչպես նաեւ Պետական եկամուտների կոմիտեի կողմից սահմանված պահանջների: Այդ թվում իրականացվում է գանձապետական հաշիվների, հարկային տարածքային կողի, մաքսային տարածքային կողի եւ դրանց հետ կապված այլ տվյալների ստուգում: Ընդ որում.

ա) Առետրային բանկը, սպասարկվող հաճախորդի կողմից վճարման հետ կապված ներկայացված տվյալները համեմատում եւ ստուգում է առկա «միասնական շտեմարանների» տվյալների հետ:

բ) Բանկի կողմից իրականացված տվյալների համեմատման արդյունքում դրանց անհամապատասխանության կամ վճարային տվյալները հաճախորդից մասամբ ներկայացված լինելու դեպքում առետրային բանկը անմիջապես մերժում է տվյալ վճարման ընդունումը եւ կատարումը:

- 8) Վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից ընդունված վճարումների հետ կապված տվյալները, ըստ յուրաքանչյուր սպասարկված հաճախորդի եւ ըստ յուրաքանչյուր կատարված գործարքի վճարահաշվարկային կազմակերպությունը տրամադրում է իրեն սպասարկող առետրային բանկին, վերջինիս հետ համաձայնեցված ձեւով եւ եղանակով:
- 9) Անկախ այն հանգամանքից, թե ինչպես է տվյալ վճարահաշվարկային կազմակերպությունը հաճախորդից վճարումը ընդունելու ժամանակ իրականացրել վճարողի (հիմնական պարտապանի) հետ կապված համապատասխան տվյալների համեմատում եւ ստուգում «միասնական շտեմարանների» տվյալների հետ, (կամ ընդհանրապես չի իրականացվել այդպիսի ստուգում) յուրաքանչյուր առետրային բանկ իրականացնում է վճարահաշվարկային կազմակերպությունից ստացված վճարային տվյալների կրկին ստուգում՝ ըստ սահմանված պահանջների:
- 10) Վճարահաշվարկային կազմակերպության կողմից ընդունված վճարումներում առկա տվյալները «միասնական շտեմարանների» տվյալներ հետ համեմատման արդյունքում դրանց անհամապատասխանության կամ վճարային տվյալները հաճախորդից մասամբ հավաքագրված լինելու դեպքում առետրային բանկը անմիջապես մերժում է տվյալ վճարման ընդունումը եւ կատարումը: Առետրային բանկը տեղեկացնում է Վճարահաշվարկային կազմակերպությանը մերժված վճարման մասին վերջինիս հետ համաձայնեցված ձեւով եւ եղանակով:
- 11) Վճարահաշվարկային կազմակերպությունը առետրային բանկի կողմից մերժված յուրաքանչյուր վճարման հետ կապված անմիջապես տեղեկացնում է վճարողին (հիմնական պարտապանին) ընդունված վճարման մերժման, եւ դրանում առկա տվյալների ճշգրտման անհրաժեշտության վերաբերյալ:
- 12) Վճարահաշվարկային կազմակերպության կողմից սպասարկված հաճախորդի կողմից վճարային տվյալների ճշգրտման դեպքում, տվյալ վճարումը կրկին կարող է ներկայացվել առետրային բանկին վճարման:

2. Առետրային բանկերը, վճարահաշվարկային կազմակերպությունները վճարումների իրականացման ժամանակ, այդ թվում՝ e-payments կայքով, սպասարկվող հաճախորդի ռեզիդենտության կարգավիճակը հաշվի առնելով՝ վճարողի եւ/կամ հիմնական պարտապանի ՀՎՀՀ-ի, ՀԾՀ-ի, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալների մուտքագրումը ապահովում են համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի, ինչպես նաեւ ՀՀ ԿԱ առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի կողմից սահմանված սկզբունքների, ուղեցույցի պահանջների համաձայն:

3. Մինչեւ 2013թ. դեկտեմբերի 28-ը (ներառյալ) առետրային բանկերի եւ վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից գանձապետարան ուղղված վճարումների ընդունման ժամանակ Ֆիզիկական անձ հանդիսացող վճարողի (եւ/կամ հիմնական պարտապանի) նույնականացման համար կիրառվող ՀԾՀ-ը կամ ՀԾՀ չստանալու մասին տեղեկանքի համարը չներկայացնելու դեպքում տվյալ վճարումը կարող է ընդունվել եւ փոխանցվել գանձապետարան առանց այդ տվյալների մուտքագրման (հավաքագրման): Ընդ որում.

1) ՀԾՀ-ը կամ ՀԾՀ չստանալու մասին տեղեկանքի համարը չներկայացնելու դեպքում առեւտրային բանկերի եւ վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից ՀԾՀ-ի հետ կապված տվյալների մուտքագրման համար նախատեսված համապատասխան դաշտում պետք է մուտքագրվեն 0-գրոներ՝ ՀԾՀ-ի համար սահմանված նիշերի քանակով:

2) Պարտադիր պետք է իրականացվի հաճախորդների իրազեկման հետ կապված, սույն գրության 4-րդ կետով նշված գործընթացը:

4. Սպասարկվող հաճախորդների իրազեկման նպատակով՝ առեւտրային բանկերի եւ վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից հաճախորդների սպասարկման սրահում՝ հաճախորդի համար տեսանելի մասում, առաջարկում ենք փակցնել համապատասխան տեղեկատվություն, հետեւյալի մասին.

ա) «Գանձապետարանի կողմից սպասարկվող հաշիվներին ուղղված վճարումներ կատարելու ժամանակ՝ ֆիզիկական անձանց կողմից ՀԾՀ-ը կամ ՀԾՀ չստանալու մասին տեղեկանքի համարը չներկայացնելու հետեւանքով, ֆիզիկական անձի նույնականացումը անհնար լինելու պատճառով տվյալ անձի պարտավորությունը չմարվելու եւ այլ առաջացած խնդիրների համար, սպասարկող առեւտրային բանկը կամ վճարահաշվարկային կազմակերպությունը պատասխանատու չէ:»

բ) «Հանրային ծառայությունների համարանիշի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 3-րդ հոդվածի 3-րդ մասի բովանդակությունը:

5. 2013թ. դեկտեմբերի 29-ից, առեւտրային բանկերի եւ վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից հաճախորդների սպասարկման դեպքում, գանձապետարան ուղղված վճարումների ընդունման ժամանակ ֆիզիկական անձ հանդիսացող վճարողի (եւ/կամ հիմնական պարտապանի) նույնականացման նպատակով պարտադիր պետք է պահանջվի եւ մուտքագրվի վերջիններիս ՀԾՀ-ը կամ ՀԾՀ չստանալու մասին տեղեկանքի համարը, ըստ վերը նշված գործընթացի:

6. 2014թ. հունվարից, առեւտրային բանկերի եւ վճարահաշվարկային կազմակերպությունների կողմից գանձապետարան ուղղված վճարումների ընդունման հետ կապված իրավական ակտերի եւ սահմանված պահանջների խախտման դեպքում Կենտրոնական բանկի կողմից կկիրառվեն խիստ պատասխանատվության միջոցներ: Այդ թվում.

1) ՀԾՀ-ը կամ ՀԾՀ չստանալու մասին տեղեկանքի համարը չպահանջելու եւ այդ տվյալների փոխարեն 0-ներ կամ այլ նիշեր հավաքելու միջոցով վճարումներ ընդունելու եւ գանձապետարան ուղարկելու դեպքում, հաճախորդին անմիջականորեն սպասարկող ֆինանսական կազմակերպությունը (այդ թվում՝ վճարահաշվարկային կազմակերպություն) կրում է պատասխանատվություն:

2) Առեւտրային բանկերի կողմից «միասնական շտեմարանների» տվյալների հետ համապատասխան տվյալների ստուգումները չապահովելը կամ դրանց մասամբ իրականացումը կդիտարկվի որպես սահմանված պահանջների խախտում:

3) Հաճախորդին առաջարկվող տեխնիկաձրագրային միջավայրում համապատասխան վճարումների կատարման համար պահանջվող տվյալների մուտքագրման (տվյալների հավաքագրման) հետ կապված համապատասխան դաշտերի բացակայության յուրաքանչյուր դեպք կդիտարկվի որպես վճարումների ընդունման հետ կապված գործող իրավական ակտերի եւ սահմանված պահանջների խախտում:

Հարգանքով,

Ֆինանսական համակարգի

կարգավորման վարչության պետ՝

Մհեր Աբրահամյան

Սույն գրության հետ կապված հարցերով կարող եք դիմել
Ֆինանսական համակարգի կարգավորման վարչության
Վճարահաշվարկային համակարգի կարգավորման բաժնի
բաժնի պետ՝ Սամսոն Ղազարյան
Հեռախոս՝ 565041